

Vergaderjaar 2015–2016

27 925

Bestrijding internationaal terrorisme

Nr. 591

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 mei 2016

Hierbij ontvangt u de antwoorden op schriftelijke vragen naar aanleiding van het werkbezoek van 29 april–2 mei van een delegatie van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer aan de *Air Task Force Middle East* (ingezonden op 3 mei).

De Minister van Defensie,
J.A. Hennis-Plasschaert

Antwoorden Defensie op de schriftelijke vragen van de Vaste Commissie Buitenlandse Zaken

1

Hoeveel sorties hebben de Nederlandse F16's tot nu toe precies boven Syrië uitgevoerd? Hoe vaak is het luchtwapen hierbij exact ingezet?

Zoals bekend, wordt om veiligheidsredenen in het weekoverzicht Defensieoperaties geen uitsplitsing van inzet in Irak of Syrië gegeven. Wel kan ik u in antwoord op uw specifieke vraag mededelen dat Nederlandse F-16's tot op heden zeven missies hebben gevlogen boven Oost-Syrië, waarvan vier met wapeninzet. Het betrof hierbij zowel *Air Interdiction* (AI, tegen vooraf bepaalde doelen) als *Close Air Support* (CAS, ter ondersteuning van grondtroepen) missies. Uit de overzichten van luchtaanvallen van de anti-ISIS coalitie die het Amerikaanse hoofdkwartier CENTCOM dagelijks publiceert, blijkt dat het merendeel van de luchtaanvallen van de coalitie op dit moment nog steeds in Irak wordt uitgevoerd (www.centcom.mil).

2

Wanneer was bij de Minister van Defensie bekend dat het ontbreken van SatCom een beperkende factor is voor de inzetbaarheid van Nederlandse F-16's boven (Oost-)Syrië?

3

Waarom is deze beperkende factor niet gemeld in de artikel 100 brief, tijdens de technische briefing, in antwoord op feitelijke vragen, tijdens het AO, in de voortgangsbrief of daarna?

De coalitie bestaat uit een groot aantal landen, ieder met zijn eigen middelen en ieder met eigen mogelijkheden, zowel technisch als qua mandaat. Daarmee houdt de commandant bij iedere inzet nadrukkelijk rekening. Hij zal sterke punten maximaal benutten. Het feit dat Nederlandse F-16's, evenals de toestellen van de meeste andere coalitiepartners, niet zijn uitgerust met satellietcommunicatie vormt geen belemmering voor hun inzet. Nederlandse toestellen voeren boven Oost-Syrië vooral AI-missies uit, gericht op strategische elementen van de grensoverschrijdende aanvoerlijnen van ISIS vanuit Oost-Syrië naar Irak, zoals commandocentra en wapenopslagplaatsen. Daar is geen satellietcommunicatie voor nodig omdat het doel reeds vooraf is bepaald. Zoals gesteld in antwoord op vraag 1 wordt het merendeel van de luchtaanvallen op dit moment uitgevoerd in Irak. De coalitie kan waar nodig ook CAS-missies uitvoeren ten gunste van gematigde gewapende Syrische oppositiegroepen die strijden tegen ISIS. De nadruk ligt daarbij op dit moment op West-Syrië. Voor CAS-missies is een communicatieverbinding met een *Forward Air Controller* nodig. Een dergelijke verbinding is ook mogelijk zonder satellietcommunicatie. Er wordt dan gebruikgemaakt van tussenstations in de lucht of op de grond. Een satellietverbinding, waarover slechts enkele partners beschikken, is wel betrouwbaarder. Het is aan de commandant om per inzet voor CAS-missies te bepalen welke middelen hij inzet. Flexibiliteit in de mandaten van coalitiepartners biedt hem daarbij ruimere keuzemogelijkheden.

4

Overweegt de Minister actie te nemen om deze beperking op te heffen? Zo ja, op welke termijn? Welke stappen zijn daarvoor nodig? Welke kosten zijn daaraan verbonden?

De meerwaarde van satellietcommunicatie is al bij de inzet in Afghanistan (2002–2014) onderkend. In 2006 is daarom het project *Beyond Line of*

Sight (BLOS) communicatiecapaciteit begonnen. Het project is na technisch onderzoek en uitgebreide beproevingen in 2015 beëindigd omdat de technische oplossing die de leverancier voorstelde niet voldeed. Als onderdeel van het project «Langer Doorvliegen F-16 Instandhouding» wordt dit jaar een nieuw type radio voor de F-16 geleverd. Er wordt reeds onderzocht of het technisch mogelijk is de satellietcommunicatiefuncties van deze radio te benutten. Hiervoor moet onder andere een nieuwe antenne worden ontwikkeld. De kosten staan nog niet vast, maar met een dergelijk project zijn enige miljoenen gemoeid. Er is overigens geen direct verband met de huidige missie.

5

Wanneer heeft België formeel besloten dan wel zal het besluiten over aflossing van de Nederlandse F16's? Is voorzien dat hun F16's eveneens inzetbaar zullen zijn boven Syrië? Zo ja, beschikken de Belgische F16's wel over SatCom?

De Belgische regering heeft in december 2015 positief besloten over «het raamwerk voor inzet van de Belgische Krijgsmacht in 2016». Dit besluit betreft ook het voornemen om vanaf 1 juli 2016 met F-16's aan de missie deel te nemen. Kort voor aanvang, naar verwachting medio juni, zal de Belgische regering het zogenoemde ad hoc besluit nemen over de inzet. Dan zal duidelijk worden of de F-16's ook boven Syrië worden ingezet. De Belgische F-16's beschikken evenmin als de Nederlandse over satellietcommunicatie.

6

Eveneens kwam de commissie ter ore dat de levering van non-lethal equipment zoals communicatie-apparatuur ter uitrusting van de door Nederland getrainde Peshmerga (zes) maanden heeft geduurd en dat dit vanwege aanbestedingsregels ook zou kunnen gelden voor de anti-IED equipment, terwijl 70% van de slachtoffers onder de Peshmerga veroorzaakt wordt door IED's van ISIS. Kan het ministerie de aanschaf van deze apparatuur versnellen?

Het kabinet vindt het van belang dat de middelen zo snel mogelijk worden geleverd. Er wordt onderzocht of in dit geval uitzonderingen op deze verplichte aanbestedingsregels kunnen worden toegepast.